

اشاره:

یافتن راه‌های توسعه همکاری‌های اقتصادی و تجاری میان ۵۵ کشور عضو سازمان کنفرانس اسلامی، می‌تواند زمینه‌ساز تشکیل بازار مشترک اسلامی باشد.

با وجود آنکه تا تشکیل و کارآمدی این بازار فاصله زیادی هست، لیکن ضرورت دارد کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی دست‌کم یک تلاش ده‌ساله را هدفمند آغاز و دنبال کنند تا شاید در پایان دهه نخست قرن بیست‌ویکم موفق شوند این بازار را تشکیل دهند.

کشورهای اسلامی با ۱/۲ میلیارد نفر جمعیت، منابع عظیم زیرزمینی و موقعیت‌های جغرافیایی راهبردی، توان بالقوه برای تبدیل شدن به یک قطب اقتصادی را دارند، لیکن هنوز حجم مناسبات بین آنها به علت درحال توسعه بودنشان و نیز تولیدات مشابه، در حد قابل‌توجهی نیست.

مسئولان و برنامه‌ریزان اقتصادی کشورهای اسلامی می‌بایست راه‌های گسترش مناسبات تجاری و همکاری‌های اقتصادی میان خود را بیابند تا بتوانند از توانمندی‌های موجود به نحو بهینه در جهت تشکیل بازار مشترک اسلامی و افزایش رفاه و استاندارد زندگی مردمشان، استفاده کنند.

دربارۀ نحوه تشکیل بازار مشترک اسلامی و موانع و مشکلات آن، خبرنگار نشریه «بررسی‌های بازرگانی» با آقای مهندس علینقی خاموشی رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و رییس اتاق بین‌الملل، گفت‌وگویی دارد که با هم می‌خوانیم.

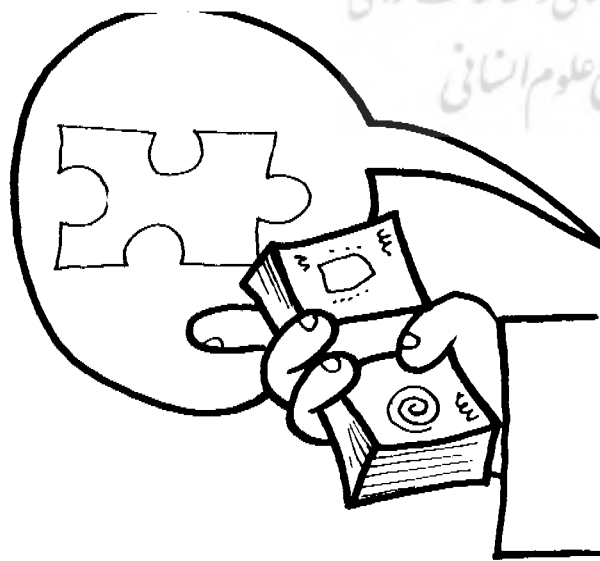
برای آنکه ایران محور تشکیل بازار مشترک اسلامی باشد، باید سهم بسزایی در اقتصاد داشته باشد

■ موضوع تشکیل بازار مشترک اسلامی سال‌های زیادی مورد بحث کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی بوده و تاکنون عمل جدی دربارۀ آن صورت نگرفته است. علت آن چیست؟

□ بحث تشکیل بازار مشترک اسلامی از زمان تشکیل سازمان کنفرانس اسلامی مطرح است. کشورهای اسلامی حجم بازار بزرگی دارند. متأسفانه از این حجم بازار، بیشتر کشورهای صنعتی استفاده کرده‌اند و سهم کشورهای اسلامی در این بازار کم است.

از آنجا که بافت اقتصادی این کشورها تقریباً شبیه به یکدیگر است و صنایع آنان مشابه است، آنها نتوانسته‌اند با یکدیگر همکاری کنند. در بازار مشترک، اقتصادهایی که از لحاظ تولیدات فرآورده‌ها مکمل یکدیگر باشند، می‌توانند نیازهای یکدیگر را برطرف کنند.

متأسفانه در تعدادی از کشورهای اسلامی تولید وجود ندارد و در بخش دیگر، تولیدات آنها کمابیش با یکدیگر مشترک

■ برای حل مشکل ایجاد بازار مشترک اسلامی و گسترش

همکاری‌های اقتصادی ملل اسلامی چه پیشنهادی دارید؟

□ به نظر من باید از دیدگاه‌های اقتصادی کمک گرفت. در این رهگذر باید با تشکیل کمیته‌هایی، سرمایه‌گذاری در کشورهای اسلامی را بررسی کرد. در این کمیته‌ها باید فعالیت روی آن گونه از سرمایه‌گذاری‌ها متمرکز شود که سمت و سوی تولیدات آنها به صورت تکمیلی برای کشورها باشد.

■ به یک سری موانع بر سر راه تشکیل بازار مشترک

اسلامی اشاره کردید. عمده‌ترین موانع بر سر راه تشکیل این بازار را نام ببرید.

□ در بازرگانی خارجی، ابزاری وجود دارد که این ابزار نامحدود نیست. در این ابزار چند نکته مهم وجود دارد و بقیه آن نکات ریزی است که باید اصلاح شود.

عمده‌ترین موارد برای ایجاد ارتباط بازرگانی بین کشورهای اسلامی وجود روابط بانکی، بیمه‌ای و حمل و نقل است که کشورهای اسلامی در این مورد نارسایی دارند.

■ آیا توانمندی‌های موجود در کشورهای اسلامی اجازه

ایجاد بازار مشترک اسلامی فعال را می‌دهد؟

□ کشورهای اسلامی دارای توانمندی بالایی از نظر جمعیت، تعداد کشور، خاک، سرمایه، ذخایر زیرزمینی و نفت دارند. این کشورها از نظر کشاورزی و نیروی کار بالا هستند ولی این توانمندی‌ها هدایت نشده‌اند، لذا هر چقدر کوشش شود که این کشورها اقتصاد پویاتری داشته باشند، در هدف بعدی که تجمع آنها در یک بازار مشترک اسلامی است، موفق‌تر خواهند بود.

در تقسیم‌بندی اقتصادی، کشورهای اسلامی در بین کشورهای جهان وزنه سنگینی هستند. این کشورها از لحاظ مواد اولیه، بازار مصرف، نیروی انسانی و تولیدات بعضی از کالاها وضعیت مطلوبی دارند، ولی بین سهمی که هم‌اکنون در تجارت جهانی دارند، با سهمی که باید در تجارت جهانی داشته باشند، فاصله زیادی است.

○ کشورهای اسلامی با تشکیل کمیته‌ای

خاص باید سرمایه‌گذاری در جهان اسلام را بررسی کنند. این سرمایه‌گذاری‌ها باید به سمت تولیدات تکمیلی برای کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی هدایت شود.

است. لذا با وجود اراده‌ای که بعضاً در سران این کشورها برای تشکیل بازار اسلامی وجود دارد، اما هنوز عملاً چیزی واقع نشده است. در صحنه جهانی بیش از ۶۰ کشور اسلامی وجود دارد که بین بسیاری از آنها سیستم‌های بانکی وجود ندارد، در صورتی که در بازرگانی خارجی یکی از ابزارهای مهم تبادل کالا بین دو کشور، ارتباطات بانکی است.

○ جمهوری اسلامی ایران، اهداف اقتصادی

- تجاری خود را برپایه گسترش مناسبات تجاری با کشورهای مسلمان استوار ساخته و در سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی، سهم مبادلات تجاری با جهان اسلام از حدود ۸ درصد به ۲۴ درصد تجارت خارجی ایران افزایش یافته است.

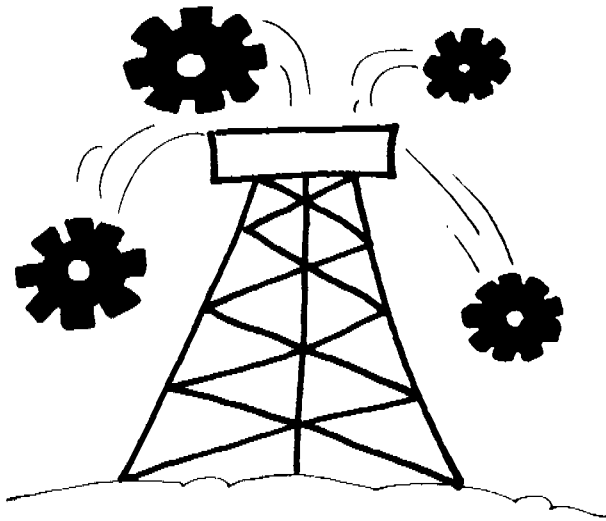
کشورهای اسلامی حتی در بخش حمل و نقل و دسترسی به یکدیگر مشکل دارند. البته برخی از آنها به یکدیگر نزدیک هستند ولی در بقیه کشورها که مسافت بین آنها زیاد است ارتباطات و حمل و نقل برقرار نیست.

به طور مثال، بین ایران و بنگلادش به دلیل اختلافات بین هند و پاکستان، رابطه زمینی وجود ندارد. سیستم بیمه‌ای نیز بین این کشورها موجود نیست و یا ضعیف است، لذا بسیاری مسایل بین این کشورها باید حل شود تا بتوانند با یکدیگر در یک بازار مشترک به همکاری‌های اقتصادی بپردازند.

با فروپاشی رژیم سابق، جمهوری اسلامی ایران، اهداف اقتصادی - تجاری خود را بر همکاری با کشورهای اسلامی پایه گذاشت و در این راه تا حدود زیادی نیز موفق شد و رابطه بازرگانی خود با این کشورها را از حدود ۸ درصد به ۲۱ تا ۲۴ درصد رساند.

این امر فقط از سوی ایران انجام شد. در حالی که باید از سوی کشورهای دیگر نیز چنین واکنشی صورت گیرد. راه برای گسترش فعالیت‌های تجاری کشورهای اسلامی در قالب بازار مشترک اسلامی شاید مشکل باشد، ولی دست‌نیافتنی نیست.

در دنیایی که تجارت به سوی بلوک‌بندی‌های منطقه‌ای در حرکت است، این امر جزو ضروریات حیات جوامع اسلامی است که بتوانند بیش از گذشته دست به دست یکدیگر بدهند و مشکلات اقتصادی خود را با همکاری یکدیگر حل نمایند.

می‌شود. متأسفانه اکثر نشست‌های سران، سیاسی است و بخش اقتصادی آن کم‌رنگ می‌باشد.

در نشست تهران که بر مبنای رهنمود مقام معظم رهبری بخش اقتصادی آن پررنگ‌تر از بقیه اجلاس‌ها بود، امید می‌رود در اجلاس آینده سران با موضوع اقتصادی کشورهای عضو برخورد بهتری انجام گیرد و نتایج مطلوب‌تری حاصل شود.

■ ایران در مجموعه سازمان کنفرانس اسلامی از نظر موقعیت راهبردی و توان اقتصادی در چه جایگاهی است؟

□ اگر کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی طبقه‌بندی شوند:

۱- یک سری کشورها در جرگه کشورهای نیمه‌صنعتی هستند و به سوی کشورهای صنعتی گام برمی‌دارند. مالزی، اندونزی، ترکیه در ردیف اول و ایران و پاکستان در ردیف بعدی هستند.

۲- در زمینه درآمد سرانه ارزی، کشورهای کویت، قطر، امارات، عربستان، مالزی، اندونزی، ترکیه و سپس ایران قرار دارد.

۳- از نظر منابع زیرزمینی و طبیعی، ایران در رده بسیار بالایی است و از لحاظ نفت پس از عربستان است.

اما به نظر من توان اقتصادی مستمر را باید در توان تولید و نیروی کشورها بررسی کرد که جای این امر در بین کشورهای اسلامی بسیار خالی است.

البته کشورهای آسیای دور تلاش زیادی را برای دستیابی به این موضوع آغاز کرده‌اند. در خاورمیانه بازده نیروی

■ عمده‌ترین اهدافی که برای تشکیل بازار مشترک اسلامی در هشتمین اجلاس سران سازمان کنفرانس اسلامی عنوان شد، چه بود؟

□ بنابر هدایت مقام معظم رهبری، حرکت به سوی تشکیل بازار اسلامی جزو اهداف عمده این نشست اعلام شد. البته در اجلاس‌های گذشته، برای شروع کار اتاق‌های بازرگانی کشورهای اسلامی، پیشنهاد برداشتن تعرفه‌های تبعیضی ارایه شد. در زمینه تعرفه‌های معمولی نیز پیشنهاد شد، این تعرفه‌ها کاهش یابند.

اقدامات اولیه این موارد با مشکل مواجه شد و آن‌طور که اتاق‌های بازرگانی کشورهای اسلامی انتظار داشتند، محقق نشد.

○ ایجاد ارتباطات بازرگانی میان کشورهای اسلامی به روابط بانکی، بیمه‌ای و حمل و نقل این کشورها بستگی دارد و در این زمینه نارسایی‌هایی وجود دارد.

■ اتاق‌های بازرگانی کشورهای اسلامی زیرمجموعه کدام بخش از سازمان کنفرانس اسلامی هستند؟

□ در آغاز تشکیل سازمان کنفرانس اسلامی، اتاق‌های بازرگانی به عنوان یکی از شاخه‌های این ارکان به فعالیت پرداخته است.

اتاق‌های بازرگانی کشورهای اسلامی هر ساله دو نشست دارند که نشست اجرایی و نشست مجمع عمومی است تاکنون چهارده نشست برگزار شده است.

■ آیا تصمیمات متخذه در چهارده اجلاس، مطابق انتظار اعضا بوده است؟

□ مطلوب نبوده است و تا نقطه مطلوب فاصله زیادی دارد، اما این نشست‌ها در جمع کردن نظرات کشورهای اسلامی و هماهنگ کردن آنان، اثرات زیادی خواهد داشت.

■ با آنکه اعضای اتاق‌های بازرگانی اسلامی تماماً بخش خصوصی هستند، چرا اجلاس آنان که دور از تشریفات اداری است، پیشرفتی ندارد؟

□ در این نشست‌ها مشکلات کار بررسی می‌شود. در زمینه رفع مشکلات و تغییر قوانین کشورهای عضو و یا پیشنهادهای یکسان‌سازی بعضی امور در کشورهای عضو اتاق‌ها چون حالت حاکمیت ندارند، موضوعات به اجلاس سران ارجاع

انسانی در تولید ناخالص ملی در سطح نامطلوبی است.

■ به نظر شما ایران می‌تواند در تشکیل بازار مشترک

اسلامی نقش محوری داشته باشد؟

□ از لحاظ سوق‌الجیشی چنین امکانی به ایران داده شده است، اما کشوری که بخواهد محور قرار گیرد باید سهم بسزایی در اقتصاد داشته باشد.

رغبت چندانی به شرکت در آن نشان ندادند. در حالی که این نمایشگاه‌ها باعث می‌شود توانمندی‌های کشورهای اسلامی معرفی شوند و آنها بتوانند از توانمندی‌های یکدیگر بهره‌گیری کنند.

به هر حال این تلاش از سوی اتاق اسلامی و کشورهای چوچون ایران، عربستان سعودی و پاکستان دارد صورت می‌گیرد که چنین نمایشگاهی تشکیل گردد. اغلب این کشورها معتقدند چون بازار ندارند، هزینه کردن در نمایشگاه‌ها امری بی‌هوده است. در صورتی که این تفکر صحیح نیست. برگزاری و شرکت در چنین نمایشگاه‌هایی ارتقاء سطح فن‌آوری کشورهای اسلامی و رفع نیازهای اقتصادی آنها را سبب می‌شود.

■ تولیدات و کالاهای مصرفی ایران بین کشورهای اسلامی

به ویژه کشورهای منطقه از چه جایگاهی برخوردار است؟

□ از گذشته‌های دور تولیدات و کالاهای مصرفی ایران بین کشورهای منطقه خواستاران فراوانی داشته است. اهالی این منطقه علاقه‌مندی شدیدی نسبت به مصرف کالاهای ایرانی دارند. مواد شوینده و مواد خوراکی ایران تا قبل از انقلاب اسلامی بازارهای منطقه را اشباع کرده بود.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی به دلایل سیاسی، دولت‌های این منطقه باعث شدند که رغبت استفاده از کالاهای ایرانی در بین مصرف‌کنندگان این مناطق کاهش یابد. آنها نازقه و علائق مردم را تغییر دادند و این امر در مذاکرات سیاسی که بین مسؤولان ایرانی با هر یک از این کشورها انجام می‌پذیرد، مشاهده می‌شود. برای اینکه مصرف کالاهای ایرانی در بین مردم منطقه افزایش یابد، باید زمینه‌های مساعد پدید آید.

○ سازمان‌های منطقه‌ای اگر درست عمل کنند، مکمل یکدیگر خواهند بود. اتاق بازرگانی اکو کوشش می‌کند که محور اتاق‌های بازرگانی اعضای سازمان کنفرانس اسلامی باشد.

■ آیا بازار ایران پذیرای کالاهای دیگر کشورهای اسلامی

است؟

□ قبل و بعد از انقلاب اسلامی، ایران بازار گسترده‌ای داشت. در ایران بهترین نوع کالا با بالاترین کیفیت مصرف می‌شد و به خاطر نرخ ارزی که وجود داشت و کالا ارزان تهیه می‌شد، قاعدتاً ایران یکی از بهترین مصرف‌کنندگان محسوب

○ تصمیم‌های اتخاذ شده در چهارده نشست اعضای اتاق‌های بازرگانی کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی مطلوب نبوده و تا نقطه مطلوب فاصله زیادی دارد. آنها سعی می‌کنند نظرات کشورهای اسلامی را هماهنگ سازند.

ایران باید ابتدا حرکت عمده‌ای به اقتصاد خود بدهد. باید اقتصاد خود را سروسامان بخشد تا در تقسیم‌بندی‌های اشاره شده نقش بارزتری ایفا کند و حرفی برای گفتن داشته باشد.

■ برای حذف تعرفه‌ها و ایجاد تعرفه‌های ترجیحی چه

تصمیماتی در بین اتاق‌های بازرگانی طراحی شده است؟

□ در این زمینه حرکت‌هایی آغاز شده است، منتهی خیلی کند تصمیم‌گیری می‌شود. پیشنهادهایی از سوی اتاق‌های بازرگانی کشورهای اسلامی به اجلاس سران ارایه شده است ولی کنفرانس سران درباره آن، به‌کندی تصمیم می‌گیرد.

■ با توجه به اینکه برخی کشورهای اسلامی عضو سازمان

کنفرانس اسلامی، عضو سازمان همکاری اقتصادی (اکو) یا دیگر پیمان‌های منطقه‌ای هستند، نقش این اعضا در تشکیل بازار مشترک چیست؟

□ هر کدام از این سازمان‌ها اگر صحیح عمل کنند، مکمل یکدیگر خواهند بود. اتفاقاً بخش اتاق بازرگانی اکو کوشش می‌کند تا محور اتاق‌های بازرگانی سازمان کنفرانس اسلامی قرار گیرد. اتاق بازرگانی اکو در صدد است به اتاق‌های بازرگانی کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی توان حرکت بدهد.

■ پیامدهای نمایشگاه‌های کشورهای اسلامی چیست؟ آیا

نتایج ثمربخشی در بر دارد؟

□ یکی از تصمیم‌های اتاق اسلامی این بود که هر دو سال یک بار در نشست‌های مجمع عمومی خود، نمایشگاهی برگزار نماید. اولین نمایشگاه در تهران تشکیل شد، ولی کشورها

این روابط همان طور که از دسته‌بندی‌های یادشده مشاهده می‌شود، بستگی مستقیمی با روابط اقتصادی - تجاری بین ایران با آن کشورها دارد.

■ روابط اقتصادی - تجاری ایران با کشورهای عضو «اگو» که جزو کشورهای اسلامی محسوب می‌شوند، در چه حدی است؟

□ با کشورهای عضو اگو علاوه بر اینکه در چارچوب همکاری با کشورهای اسلامی روابط گسترده‌ای وجود دارد، در چارچوب اگو نیز ارتباط تجاری به‌وجود آمده است. در نتیجه رابطه با کشورهای عضو اگو فعالیت مضاعف وجود دارد. ترکیه، پاکستان و برخی کشورهای آسیای میانه از آن جمله‌اند.

○ تشکیل بازار مشترک اروپا از شروع مذاکرات اولیه تا مرحله نهایی، ۱۵ سال طول کشید، بنابراین نباید انتظار داشت بازار مشترک اسلامی فوری تأسیس شود.

■ آیا طرح‌های مشترک بین ایران و کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی وجود دارد؟

□ طرح‌های مشترک ایران در قالب اگو شاید ملموس‌ترین آن باشد. بین ایران، پاکستان و ترکیه برای اجرای طرح‌های مشترک مذاکراتی انجام شده است. برخی از این سرمایه‌گذاری‌ها به ثمر رسیده و برخی دیگر در جریان مذاکره می‌باشد.

هیأت‌های مختلفی که از ایران به بنگلادش، اندونزی، امارات متحده عربی و برخی جمهوری‌های آسیای میانه گسیل شده‌اند، طرح‌های مشترکی را مورد بحث و بررسی قرار داده‌اند.

■ با توجه به توان اقتصادی ایران، توانایی همکاری بین جمهوری اسلامی ایران با کشورهای اسلامی را چگونه ارزیابی می‌کنید.

□ به نظر من اگر همکاری‌های کشورهای اسلامی با ایران پیگیری شود و در محیطی غیر از جو سیاسی این مذاکرات تا دستیابی به نتایج نهایی ادامه یابد، سالانه ۲ تا ۵ درصد (در سال‌های اولیه) امکان گسترش روابط تجاری با کشورهای اسلامی وجود دارد.

اگر روی این موضوع ریشه‌ای فکر شود و سرمایه‌گذاری

می‌شد. چنانچه بخواهیم بازار کالاهای با کیفیت را به بازار کالاهای کشورهای اسلامی که از نظر کیفیت با اجناس اروپایی بسیار متفاوت است، تبدیل کنیم، نمی‌توان دائمه مصرف‌کننده را یک شبه تغییر داد.

تنها مزیت کالاهای کشورهای اسلامی نسبت به کالاهای کشورهای صنعتی پیشرفته، قیمت ارزان آن است که به سادگی کیفیت را نمی‌توان فدای ارزان بودن کالا کرد.

■ آیا برای تشکیل بازار مشترک اسلامی می‌توان قدم‌های سریعی برداشت؟

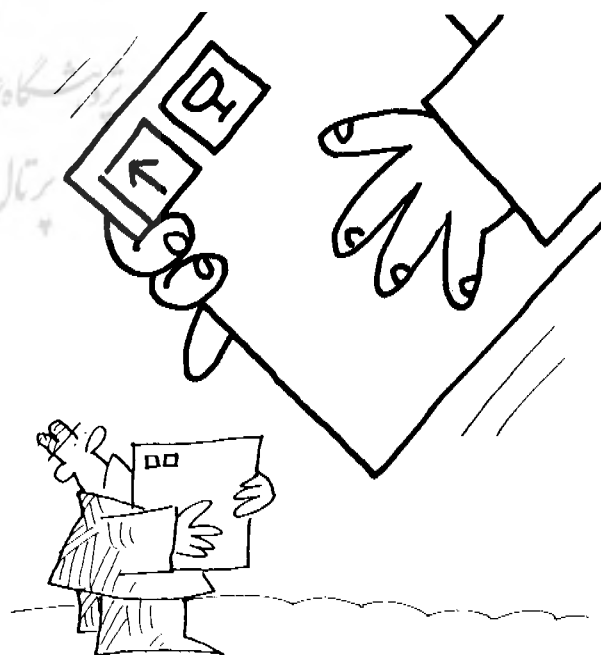
□ بازار مشترک اروپا از زمان مذاکرات اولیه تا تشکیل آن شاید حدود ۱۵ سال به طول انجامید. در زمینه تشکیل بازار مشترک اسلامی نباید انتظار داشت فوری این بازار تأسیس شود. باید راه‌ها صحیح باشد تا کار مطلوب انجام گیرد.

■ اتاق بازرگانی صنایع و معادن ایران با کدام یک از اتاق‌های کشورهای اسلامی روابط گسترده‌تری دارد.

□ اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران تقریباً با تمامی اتاق‌های کشورهای اسلامی ارتباط دارد. این روابط به سه دسته تقسیم می‌شود:

- دسته اول کشورهایی را شامل می‌شود که با ایران روابط گسترده اقتصادی دارند.

- دسته دوم کشورهایی که دارای روابط اقتصادی متوسط می‌باشند.

- دسته سوم کشورهایی که دارای روابط اقتصادی کم‌رنگی با ایران می‌باشند.

اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق‌های دیگر کشورها در تلاش زیادی هستند که بخشی از این منابع مالی خارج از دولت‌ها به بخش غیردولتی اختصاص یابد.

به نظر من اگر بخواهد اقتصاد کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی تحرک یابد، باید این کمک‌ها به بخش‌های غیردولتی اختصاص یابد. مذاکرات مفصلی تاکنون انجام شده و درصد قابل توجهی از روش‌های این بانک تغییر کرده است، ولی هنوز کافی نیست.

○ عوامل داخلی و خارجی، راه ورود سرمایه کشورهای اسلامی به یکدیگر را سد کرده و هنوز زمینه‌های همکاری در بخش سرمایه‌گذاری به وجود نیامده است.

■ آیا همکاری بانک توسعه اسلامی با دولت‌ها به دلیل عدم اعتماد به بخش خصوصی کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی نیست؟

□ همین‌طور است. در کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی مکانیزمی وجود ندارد که اگر در این گونه کشورها سرمایه‌گذاری صورت گیرد و اعتباری به بخش خصوصی داده شود، منابع تأمین آن از چه راهی خواهد بود. آنها از سوخت اعتبارات تخصیصی به بخش خصوصی هراس دارند. در زمینه راه‌های تضمین این سرمایه‌ها با بانک توسعه اسلامی مذاکراتی صورت گرفته است. چون بافت فعالیت بانک، همکاری با دولت‌ها است، آنها معتقدند باید موضوع را در مراجع تصمیم‌گیری خیلی موارد را تغییر دهند.

نکته مهم این است که مقامات بانک توسعه اسلامی این موضوع را متوجه شده‌اند که اگر بخواهند به بدنه اقتصادی کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی تحرکی بدهند، تنها راه آن همکاری با بخش خصوصی است.

اتاق‌های بازرگانی کشورهای عضو نیز به دنبال دستیابی به راه‌حلی هستند که ضمن آنکه این کمک‌ها را جذب کنند، ریسک بالایی را نپذیرد.

■ عملکرد بانک توسعه اسلامی در رابطه با ایران چگونه بوده است؟

□ عملکرد آن با ایران متأسفانه خیلی ضعیف بوده است. باید اشاره شود آن طرفی که نتوانسته اعتبارات را جذب کند، ایران بوده است. ترکیه تاکنون بیش از دو میلیارد دلار،

وسیع‌تری روی فعالیت‌های مشترک اقتصادی به صورت زیربنایی انجام شود، این میزان، افزایش چشمگیری خواهد یافت.

■ سرمایه‌گذاری مشترک بین کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی از چه راه‌هایی می‌تواند انجام گیرد؟

□ راه‌های زیادی وجود دارد ولی هنوز آمادگی سیاسی وجود ندارد. به‌طور مثال منابع عظیمی از ثروت کشورهای همجوار ایران در مؤسسات مالی دنیا در حال حرکت است. این کشورها بعضاً در کشورهای دوردست سرمایه‌گذاری کرده‌اند.

قاعدتاً ایران باید در بین کشورهای اسلامی در جذب این سرمایه‌ها نقش عمده‌ای داشته باشد، اما عوامل زیادی که جنبه داخلی و خارجی دارد، راه ورود این سرمایه‌ها را سد کرده است و هنوز زمینه‌های این همکاری را پدید نیاورده است.

■ مشکل عمده ورود این سرمایه‌ها به ایران چیست؟

□ به نظر من باید زمینه‌های سرمایه‌گذاری داخلی پدید آید، سپس زمینه جذب سرمایه‌های خارجی ایجاد شود. در این زمینه باید سرمایه‌های داخلی و سپس سرمایه‌های ایرانیان خارج از کشور ابتدا جذب بازار ایران شود، سپس در زمینه جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی اقدام گردد.

■ بانک توسعه اسلامی در پیشبرد همکاری‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری میان اعضای سازمان کنفرانس اسلامی چه نقشی را ایفا کرده است؟

□ تراز این بانک و عملکرد آن تاکنون مثبت بوده است. فعالیت سالانه این بانک رشد حرکت آن را نشان می‌دهد. مشکل بزرگ این بانک این است که مانند بقیه منابع رسمی مالی جهان باید کمک‌ها و فعالیت‌های اقتصادی آن از زوایای دولتی و از مسیر دولت‌ها اختصاص یابد. متأسفانه در کشورهای اسلامی محتاج‌ترین سازمان‌ها، به کمک‌های مالی سازمان‌های دولتی وابسته هستند.

○ اگر همکاری‌های کشورهای اسلامی با ایران در محیطی غیرسیاسی پیگیری شود، و مذاکرات به نتایج نهایی برسد، امکان افزایش مبادلات تجاری ایران با این کشورها تا سطح سالانه ۵ درصد وجود دارد.

را به صورت امانی با یکدیگر مبادله کنند. در این روش نیز فساد زیاد است. زمینه همکاری بخش خصوصی این کشورها، زمینه سالمی نیست. ابتدا باید سالم سازی شود و سالم سازی نیاز مبرمی به کمک دولت ها و ابزارهای ضمانتی دارد.

■ آیا طرح هایی برای گسترش خدمات بانکی، بیمه ای، حمل و نقل و... بین کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی وجود دارد؟

□ طرح های متعددی در زمینه های اشاره شده وجود دارد، ولی این کشورها به توافق نمی رسند. مذاکرات عدیده ای پیرامون این موارد صورت گرفته است، ولی نتیجه ای حاصل نشده است.

به طور مثال همکاری های بانکی ایران با این کشورها عموماً از طریق بانک ثالث که اکثراً اروپایی هستند، صورت می گیرد.

پاکستان بیش از یک میلیارد دلار و ایران حدود ۲۵۰ تا ۳۰۰ میلیون دلار از اعتبارات این بانک استفاده کرده اند.

تا امروز، دو تا سه خط اعتباری این بانک به ایران اختصاص یافته است. اما ایران هنوز نتوانسته آنها را جذب کند. علت آن این است که ایران از کانال دولتی عمل می کند که تلاش بر آن است این حرکت تغییر یابد.

○ در کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی، ابزاری وجود ندارد که اگر در آنها سرمایه گذاری شود و یا اعتباری به بخش خصوصی داده شود، منابع تأمین مالی آن در اثر سوخت شدن اعتبارات، روشن باشد.

■ توصیه شما به عنوان رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران به دولت های عضو سازمان کنفرانس اسلامی برای همکاری بیشتر در زمینه های بازرگانی چیست؟

□ بخش خصوصی کشورهای اسلامی تضمین کافی برای همکاری با یکدیگر را ندارند. سیستم ها، سیستم هایی نیست که ایجاد اطمینان کند، باید روش هایی به کار گرفته شود که بخش های خصوصی این کشورها به یکدیگر اطمینان پیدا کنند. این کشورها ارتباط بانکی با یکدیگر ندارند و مجبورند کالا

راهبسانان

ما راه را می شناسیم !

شرکت راهبسانان با مسئولیت محدود

حمل و نقل بین المللی و نمایندگی کشتیرانی
با ربع قرن تجربه در

- * حمل سراسری کالا با کامیون ، کانتینر و فله
- * ترانزیت کالا به مناطق آزاد و آسیای میانه
- * بازرسی کالا در مبدأ و انبارداری در مقصد

تهران ۱۵۸۵۹ کریمخان زند، خردمند شمالی

شماره ۱۳۵ ، طبقه چهارم

صندوق پستی: ۴۵۸۴-۱۴۱۵۵

تلفن: ۸۳۷۶۲۰-۲۱ ، ۸۳۷۶۲۰-۳ ، ۸۸۲۵۹۰-۱

فاکس: ۸۸۲۰۳۷۶ ، تلکس: ۲۱۳۳۱۹ ، ۲۲۶۳۴۷

